

Az ernyő meg a kas.

(Novella.)

(Első séta.)

Szervusz, öreg! Hova-hova? Köszönöm jól. Mit? Gizi? Ó is jól, köszönöm. Sőt pompásan. Bar-rátom remek az a lány! Én mondom neked, hogy remek... Feleségül venni? Hm-hajh, anyja van annak. Ejh, nem Gizinek! Hiszen annak is van. Hanem én most a házasságunkra mondtam, hogy anyja van annak. Ha még annyit sem tudsz, magyarul, pajtás, hogy ez mit jelent, hát megmagyarázom... Csakhogy kitaláltad! Természetesen, Gizinek nincs még egy hamis koronása sem, hiszen érted: csak olyan fenn az ernyő, nincsen kas az egész — no nézd már, ez az alak folyton itt ténfereg a lábom alatt! Még belelépek! — és mivel jómagamnak sincs egyebem adósságnál, ergo mi a csudáér vegyem el feleségül?

— Pedig becsület Istenemre mondom neked, Gyuszikám, hogy utálok az érdekházasságot, és, ha ma tudnám, hogy holnap kineveznének hátramoszditónak valami jóra való uradalomba, hát még ma leköszönnék a főhadnagyi sarzsímról, — szervusz, Aladár! — hogy felajánljam a szívemet és nevemet annak a lánynak.

— Hiszed-e? — hogy? köszönöm; most csöpp hija, hogy el nem csusztam — ezen a vizes aszfalton — elhiszed-e most már, hogy komolyan szeretem?

— Szervusz. És a kis zászlós? Nem. Gróf Pettendy; most helyezik ide az apját az öregnek a helyébe. Ki halt meg, hogy a kaszinón kívül van a gyászlobogó? Óh, igen-igen, olvastam. Szegény! Hehe, nézd, micsoda kalapok! Itt mindennap megállok, és (pszt, ez a hölgy most meg fog pukkadni) szavamra, mindig körülbelül az az illúzióm támad, mintha papagályketrec előtt állnék az állatkertben. No, gyerünk tovább. Hogy mennyi köllene? Hát, édes pajtás, havonkint legalább harmincezer. Nézd, micsoda fess lány! Pedig, mondom, gyűlölöm az érdekházasságot. Hanem, hiába, a lányoknak is megvan a maguk valutája. És szegény szép kicsi Gizi rossz valuta.

Szervusz, százados ur! Pardon, Isten veled, Gyuszikám!

(Második séta.)

A bál? Én már két óraker hazamentem. Kérlek, úgy volt, hogy Giziék is eljönnek, de a gyerek este rájött, hogy fáj a feje, s otthon maradtak. Így aztán csak kényszerüsből mentem el magam is, tudod, mégis meg kellett táncoltatni az új parancsnokom lányát. Igen, a kegyelmesét. Gróf Pettendy. Ennek is én vagyok a segédtszije.

— Nana! Láttam már szebbet is. Hanem azt el kell ismerni, hogy kedves egy fruska. Ámbár, ismétlem, én mégis alig vártam, hogy megszökjem. Tuniillik nem vele, hanem tőle, hehehe... Minduntalan Gizi jutott az eszembe.

— Hja, hogy mit állunk itt a sarkon? jó, hogy eszembe juttattad, Gyuszikám. Most nem mehetek a korszóra, mert a tábornok vár. Fölrendelt a lakására.

(Harmadik séta.)

Kérlek, ne kérdezz, tőlem semmit. Ti civilek nagyon szószátyárok vagytok és nekem semmi kedvem sincs rá, hogy amit én most véletlenül elmesélnék itt neked, holnapután már bent olvassam az ujságban. No-no, nem úgy értem. Né, ez a kis „Tegethoff“ milyen kényesen billegeti magát; és micsoda lábszár... Gyerünk csak gyorsabban picit.

— Nem, nem. Engem ugyan hiába faggatsz, pajtás, mert én nem tudok semmiről semmit.

— Micsoda? Ki mondta ezi neked? No hát, vedd tudomásul, hogy ez az egész dolog szemenszedett ha-

zugság. Izé, rágalom. A kegyelmes asszonyék szivesen látnak maguk körül, mint izét, mint segédtszitet, akivel tudod hát mégis el lehet fecsegni mindenről. Ennyi az egész. Szóval értsd meg, hogy eszem ágában sincs udvarolni a kontesznek. Gizi? jól. A múlt héten voltam náluk.

— Hogy-hogy? Te még csak most még hivataltalba? Ohohó, hát ez az a bizonyos szinekura! No szervusz, Gyuszikám!

(Negyedik séta.)

— Hé, pszt, pajtás! Ugy sietsz, hogy alig birlak utolérni. Mindjárt gondoltam, hogy nem a hivatalba iparkodol olyan nagyon. Fontos. Talán bizony te is föllépsz? Ugy? Mondd, kérlek, nincs véletlenül pár ezer koronád elsejéig? Hogy, kérlek? Haha, hahahaha, hahahaha! Na-gyon jó, Gyuszikám, ki-tü-nő! Ór-riási! Hogy mire? Hhaj, kérlek, olyan kellemetlen; holnapra nehányan hivatalosak vagyunk a kegyelmesékhez ebédre. És tudod... ez roppant fontos... mert... hát... 'sz ilyesmit fölösleges magyarázgatni... Pardon, édes bar-rátom, sürgős dolgom van. Isten veled!

(Ötödik séta.)

— Szervusz. Mi? Semmi! Hogy mért vagyok civilben? Nagyon egyszerű; leköszöntem a rangomról. Eh, a bitang inasom... Képzeld, a múlt vasárnap, vagyis másnap, hogy a kegyelmesék ebédjét említettem előtted... hogy honnan szereztem pénzt? Sehonnán! Szóval, múlt vasárnap reggel nem volt egy ragasztott tizkoronásom sem! Mulattam így ebédre? Hogy még a cselédségnek se tudjak adni egy-két huszkoronást? No várj, ne szakíts félbe! Levelet irtam a kegyelmes asszonynak, hogy végtelenül sajnálom, de erős lázam van s képtelen vagyok kimozdulni a szobából. Na igen, ez egy pár napi önkéntes szobafogság lett volna. Mit? Persze, a kintinból akartam felhozatni az ételt.

A levelet szépen betettem a boritékba, megcimeztem a kegyelmes asszonynak s odanyomtam a legényem markába.

— Nézd, — mondom — most ezzel a levéllel elmegy altábornagy ur gróf Pettendyékhez, ott becsöngetsz és átadod a levelet a kegyelmes asszonynak. Megértettél?

— Igenis, főhadnagy ur.

— Jó. Aztán pedig elhozod az ebédemet. Megértettél?

— Igenis, főhadnagy ur.

— És mit gondolsz, mi történt? Na, már látom, hogy belőled sem lett volna jó tisztiszolga, barátom. Hát képzeld, a kamasz elviszi a levelet Pettendyékhez és hoz haza nekem egy pompás ebédet, ugyancsak Pettendy gróféktól. Leteszi az ételhordót az asztalra s háptákba vágja magát:

— Főhadnagy urnak alásan jelentem, a kegyelmes asszony elküldte az ebédet, és azt üzeni, hogy, aszongya, ha főhadnagy urnak máskor itthon tetszik akarni ebédelni, akkor a kintinshoz tessék ételért küldeni engem, aszongya, nem pedig az altábornagynéhoz.

— Vége. Nincs tovább. A legényt még aznap kidobtam, másnap pedig benyújtottam a lemondásomat. Nem tehettem mást. Ab-barom!..

— Mit? Hogy van-e állásom? Van. Még pedig pompás. Képzeld, irodafőnök lettem a Dácia-szállodában... tudod, ez manapság valóságos kis aranybánya... És Gizi? (mit viszonya, kérlek nem megmondtam, hogy utálok az érdekházasságot?)

Nagyszerű! Hát ami a kast illeti az most már bizony nem lesz fenn olyan nagyon, hanem a kas, az legalább teli lesz. Gizi ugysem tanult sohasem főzni, hát pompásan meg fogunk élni majd kettecskén a Dácia teljes ellátásán.

Zsoldos László.